

Sygn. akt III CSK 137/15

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Monika Koba (sprawozdawca)

SSA Janusz Kaspryszyn

Protokolant Bożena Kowalska

w sprawie z powództwa C. sp. z o.o. w L.

przeciwko "W. K." sp. z o.o. w K.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli ewentualnie o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej

w dniu 25 lutego 2016 r.,

skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 28 listopada 2014 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego
rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, pozostawiając temu Sądowi
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 28 listopada 2014 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację powódki C. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością od wyroku Sądu Okręgowego w K. oddalającego powództwo o zobowiązanie pozwanej „W. K.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do złożenia oświadczenia woli o nabyciu od powódki za wynagrodzeniem w kwocie 2.518.676,04 zł prawa własności sieci wodociągowych i kanalizacyjnych wraz z przyłączami, zlokalizowanych na nieruchomościach szczegółowo opisanych w pozwie, ewentualnie o zasądzenie kwoty 1.795.730,22 zł, tytułem wartości sieci wodociągowych i kanalizacyjnych.

Rozstrzygnięcie to oparte zostało na podzielonych i uznanych za własne przez Sąd Apelacyjny ustaleniach faktycznych Sądu Okręgowego. Z ustaleń tych wynika, iż powódka w ramach realizacji inwestycji Galerii Handlowej K. wykonała w kilku etapach sieć wodociągową (po likwidacji istniejącego wodociągu) oraz przebudowę kolektora sanitarnego i deszczowego wraz z przyłączami, w rejonie ulic [...]. Prace te, na które powódka wydatkowała kwotę 2.518.676,04 zł, zostały odebrane przez pozwaną bez zastrzeżeń w okresie od 11 października 2011 r. do 5 lipca 2012 r. Wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę zostało poprzedzone uzgodnieniem przez pozwaną warunków technicznych doprowadzenia wody i odprowadzenia ścieków, które zostały uwarunkowane zawarciem umowy przedwstępnej, zobowiązującej do nieodpłatnego przekazania pozwanej przebudowanego uzbrojenia wodociągowego i kanalizacji sanitarnej. W dniu 23 marca 2010 r. strony zawarły umowę przedwstępną (doprecyzowaną następnie aneksem z dnia 1 marca 2012 r.), w której powódka zobowiązała się do zawarcia umowy w ramach, której urządzenia wodno-kanalizacyjne powstałe po dokonaniu przebudowy sieci wodno-kanalizacyjnej, miała przekazać nieodpłatnie pozwanej, w terminie trzydziestu dni od dokonania odbioru końcowego.

Po zakończeniu inwestycji powódka wezwała pozwaną na podstawie art. 49 § 2 k.c. do zawarcia umowy przeniesienia własności urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych wraz z przyłączami, za wynagrodzeniem określonym w pozwie. Pozwana nie zrealizowała kierowanego do niej wezwania, wskazując, iż oczekuje na wywiązanie się powódki z umowy przedwstępnej. Strony

uregulowały natomiast umową z dnia 1 października 2012 r. warunki dostarczania przez pozwaną wody i odprowadzania ścieków do nieruchomości położonej w K. - Galerii K..

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Apelacyjny, podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, iż powódka zasadniczo zrealizowała przesłanki roszczenia z art. 49 § 2 k.c., skoro sfinansowała budowę urządzeń wodociągowo - kanalizacyjnych objętych sporem, pozwana włączyła je do swojej sieci, a przepis ten obejmuje również sytuacje, gdy urządzenia wodno- kanalizacyjne zostały staraniem uprawnionego wymienione na nowe, a nie wybudowane po raz pierwszy. Na przeszkodzie uwzględnieniu powództwa legło jednak zawarcie przez strony umowy przedwstępnej, która regulowała prawne i finansowe warunki budowy urządzeń, wyłączając roszczenie z art. 49 § 2 k.c. Wprawdzie rację ma powódka, iż roszczenia z umowy przedwstępnej powinny być zgłoszone po upływie trzydziestu dni od odbioru końcowego przebudowy sieci wodno - kanalizacyjnej (5 lipca 2012 r.), co skutkuje ich przedawnieniem (art. 390 § 3 k.c.), ale upływ terminu przedawnienia nie niweczy skutków zawarcia umowy przedwstępnej. W konsekwencji Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, iż mimo niemożności skutecznego zgłoszenia roszczeń z umowy przedwstępnej, stanowi ona nadal umowę niweczącą roszczenie z art. 49 § 2 k.c.

Nie dopatrywał się również podstaw do przyjęcia, by umowa przedwstępna była nieważna wobec jej zawarcia w warunkach określonych w art. 9 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (jedn. tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 184, ze zm. - dalej: „u.o.k.k”). Wprawdzie pozwana jako przedsiębiorca sieciowy zajmuje pozycję dominującą na lokalnym rynku, nie oznacza to jednak, by w analizowanym przypadku zawarła umowę z wykorzystaniem tej pozycji przez narzucenie powódce uciążliwych warunków umowy, przynoszącej nieuzasadnione korzyści. Sąd Apelacyjny krytycznie ocenił ujęcie przez pozwaną wymogu zawarcia umowy przedwstępnej w warunkach technicznych wykonania sieci, wskazując, iż w dokumencie tego rodzaju nie powinno się zamieszczać prawnych i finansowych aspektów finansowania sieci. Miał jednak na uwadze, iż na terenie objętym inwestycją istniały urządzenia wodno-kanalizacyjne, które były wystarczające do obsługi dotychczasowych

odbiorców. Natomiast przebudowa sieci poprzez zastąpienie sieci istniejącej, siecią dostosowaną do potrzeb nowo powstałego obiektu Galerii K., wynikała tylko i wyłącznie z planów inwestycyjnych powódki. Powódka mogła skorzystać z istniejącej na tym obszarze sieci wodociągowej, o ile rozwiązałyby problem zaopatrzenia w wodę do celów przeciwpożarowych przez budowę zbiorników przeciwpożarowych. Również przebudowa kolektora sanitarnego była spowodowana wyłącznie potrzebą strony powodowej, skoro lokalizacja starego kolektora kolidowała z budynkiem projektowanej Galerii. Ponadto powódka nie negocjowała warunków umowy przedwstępnej, mimo, że możliwość taka istniała.

Analizując problematykę przyłączy Sąd Apelacyjny przyjął, iż mogą być one zaliczane do urządzeń opisanych w art. 49 § 1 k.c., a w konsekwencji objęte roszczeniem opartym na art. 49 § 2 k.c. Jednak w takim zakresie, w jakim przyłącza przed przebudową stanowiły własność osoby trzeciej, roszczenia powinny być kierowane wobec tej osoby. Natomiast w części, w jakiej roszczenie dochodzone pozwem dotyczy przyłączy wykonanych w celu połączenia obiektu strony powodowej z siecią, to strony w umowie o dostawę wody ustaliły, iż właścicielem tych przyłączy jest powódka.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie prawa materialnego: art. 49 § 2 k.c., art. 65 k.c., art. 389 § 1 k.c. oraz art. 9 ust. 2 pkt 6 (na skutek oczywistej omyłki pisarskiej powołano art. 9 ust. 2 pkt 5) w zw. z art. 9 ust. 3 u.o.k.k. Formułując te zarzuty skarżąca domagała się uchylecia zaskarżonego wyroku w całości oraz orzeczenia co do istoty sprawy przez uwzględnienie powództwa, ewentualnie uchylecia tego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Według ustalonego stanu faktycznego powódka poniosła koszty budowy urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych objętych sporem, a pozwana włączyła je do swojej sieci. W takiej sytuacji urządzenia te zostały usunięte spod działania zasady *superficies solo cedit* (art. 49 § 1 k.c.), co nie rodziło jednak skutku

w postaci przeniesienia ich własności lub ustanowienia innego prawa na rzecz przedsiębiorcy sieciowego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego po nowelizacji art. 49 k.c. ustawą z dnia 30 maja 2008r. o zmianie ustawy- Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz. 731 - dalej: „ustawa nowelizująca”) prezentowany jest, zasługujący na podzielenie pogląd, iż ustawodawca wprowadzając regulację art. 49 § 2 k.c. przesądził, iż urządzenia wymienione w art. 49 § 1 k.c., po wejściu w skład przedsiębiorstwa zachowują status samoistnych rzeczy ruchomych, które mogą być przedmiotem odrębnej własności i odrębnego obrotu, co nie pozwala na utrzymywanie wcześniej przyjmowanej konstrukcji części składowej instalacji. W świetle art. 49 § 2 k.c. sfinansowanie kosztów budowy urządzeń ma, zatem zasadnicze znaczenie dla określenia, kto jest ich właścicielem po wejściu w skład przedsiębiorstwa, o czym przesądza ich status prawny samoistnych rzeczy ruchomych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2010 r., V CSK 206/09, nie publ.; z dnia 22 stycznia 2010 r., V CSK 195/09, OSNC 2010, nr 7-8, poz. 116; z dnia 13 kwietnia 2011 r., V CSK 309/10, nie publ.; z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 521/13; nie publ.; z dnia 7 marca 2014 r., IV CSK 442/13, nie publ.; z dnia 19 listopada 2014 r., II CSK 169/14, nie publ.). W konsekwencji powódka ponosząc koszty budowy urządzeń jest ich właścicielem i to niezależnie od uprawnień przysługujących jej do nieruchomości (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 26/11, OSNC 2012, nr 1, poz. 8).

Należy podzielić zapatrywanie sądów obu instancji, iż realizację uprawnienia do wystąpienia z żądaniem do sądu na podstawie art. 49 § 2 k.c. wyprzedza umowne ułożenie przez strony kwestii nabycia urządzeń określonych w art. 49 § 1 k.c. (art. 49 § 2 k.c. zdanie pierwsze *in fine*). Strony mogą, bowiem w umowie zdecydować, jaki tytuł prawny do przyłączonych urządzeń będzie przysługiwał przedsiębiorcy, a jeżeli do jej zawarcia nie dojdzie, właściciel przedsiębiorstwa sieciowego będzie jedynie posiadaczem przyłączonych urządzeń.

Nie można natomiast zgodzić się z tezą, jakoby umową wyłączającą roszczenie powódki mogła być umowa przedwstępna, z której roszczenia zgodnie z art. 390 § 3 k.c. uległy przedawnieniu. Stanowisku temu przeczy wykładnia literalna i funkcjonalna art. 49 § 2 k.c., wsparta analizą procesu legislacyjnego

związanego z ustawą nowelizacyjną (Druk sejmowy z 6 listopada 2007 r., Nr 81, Sejm VI kadencji) oraz pragmatycznymi aspektami stosowania tej regulacji. Z uzasadnienia projektu ustawy wynika, iż intencją ustawodawcy w zakresie zawarcia umowy wyłączającej roszczenie z art. 49 § 2 k.c. było zapewnienie przedsiębiorcy przesyłowemu tytułu prawnego do korzystania z urządzeń sfinansowanych przez inną osobę, z zapewnieniem stronom swobody decyzji, co do charakteru tego tytułu (rzeczowy, obligacyjny) oraz warunków jego uzyskania (odpłatnie, nieodpłatnie). Do takich samych wniosków prowadzi analiza językowa i funkcjonalna art. 49 § 2 k.c., sens tamowania umową roszczenia osoby, która sfinansowała koszty budowy urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 k.c. istnieje, bowiem tylko wtedy, gdy umowa ta rzeczywiście reguluje tytuł prawny przedsiębiorcy przesyłowego do urządzeń. Natomiast w sytuacjach, w których strony nie ukształtowały umownie tytułu prawnego przedsiębiorcy do urządzeń w sposób odpowiadający ich interesom lub zawarte porozumienie okazało się nieważne, nieskuteczne bądź jego byt prawny ustał, nie ma przeszkód prawnych do skorzystania z roszczenia o wykup urządzeń przyłączonych do sieci. Przyjąć, zatem należy, iż zawarty w art. 49 § 2 k.c. zapis „chyba, że w umowie strony postanowiły inaczej” dotyczy jedynie umowy, w której strony skutecznie, trwale lub czasowo rozwiązały problem tytułu prawnego przedsiębiorcy przesyłowego do urządzeń, a nie jakiegokolwiek umowy, która założenia tego nie spełnia.

Sąd Apelacyjny przyjmując, iż zawarta przez strony umowa przedwstępna stanowi umowę, wyłączającą roszczenie z art. 49 § 2 k.c. pominął charakter prawny umowy przedwstępnej (art. 389 k.c.), wyrażony w niej zamiar stron (art. 65 § 2 k.c.) oraz konsekwencje prawne przedawnienia roszczeń z niej wynikających (art. 117 § 2 k.c.).

Umowa przedwstępna należy do kategorii umów typu organizacyjnego, przygotowując proces zawierania umowy definitywnej. Stanowi jedynie umowne zobowiązanie do zawarcia w przyszłości oznaczonej umowy. Zamierzony przez strony cel gospodarczy realizuje dopiero umowa definitywna, natomiast umowa przedwstępna skutkuje powstaniem uciążliwego dla dłużnika stanu pozostawania w gotowości do zawarcia umowy przyrzeczonej oraz obliguje go do wykonania obowiązków niezbędnych do zrealizowania tego świadczenia.

Wskutek zawarcia umowy przedwstępnej dla uprawnionego powstaje roszczenie o zawarcie umowy przyrzeczonej oraz o naprawienie szkody wyrządzonej nie zawarciem umowy przyrzeczonej w terminie. Roszczeni te podlegają rocznemu terminowi przedawnienia (art. 390 § 3 k.c.), który - jak ustalił Sąd Apelacyjny - upłynął w lipcu 2013 r. Rezultatem nie egzekwowania przez pozwaną roszczenia o zawarcie umowy przyrzeczonej i wyartykułowania przez powódkę w toku rozpoznawanej sprawy zarzutu peremptoryjnego (art. 117 § 2 k.c.) jest przekształcenie zobowiązania wynikającego z umowy przedwstępnej w zobowiązanie naturalne, niemożliwe do skutecznego egzekwowania. Wprawdzie roszczenie nie wygasło, a konstrukcja zobowiązania nie uległa zmianie, ale po stronie powódki, mimo trwania obowiązku odpadła odpowiedzialność. Konsekwencją nie wygaśnięcia roszczenia jest wprawdzie możliwość zrzeczenia się przez uprawnionego korzystania z zarzutu przedawnienia czy dokonanie przez sąd oceny skorzystania z tego zarzutu w kontekście nadużycia prawa podmiotowego, ale w analizowanej sprawie sytuacja taka nie zaistniała.

Sąd Apelacyjny trafnie dokonał oceny skuteczności podniesionego przez powódkę zarzutu peremptoryjnego w ramach rozpoznawanej sprawy, skoro obrona pozwanej skoncentrowała się na zarzucie związania stron umową przedwstępną, nie rozważył jednak konsekwencji prawnych przedawnienia roszczeń z umowy przedwstępnej.

Wbrew, zatem stanowisku Sądu Apelacyjnego powódka może realizować roszczenie wykupu wybudowanych urządzeń, w zamian za odpowiednie wynagrodzenie, które zasadniczo powinno odpowiadać ich wartości w chwili wykupu, (co niekoniecznie musi się równać kosztom budowy poniesionym przez powódkę), po pomniejszeniu o wartość infrastruktury istniejącej na terenie inwestycji, przed jej przebudową.

Nie jest również przekonujące stanowisko Sądu Apelacyjnego w kwestii braku podstaw do kwalifikowania umowy przedwstępnej, jako zawartej w warunkach określonych w art. 9 ust. 2 pkt 6 u.o.k.k., skoro nie zostało ono poprzedzone wnikliwym rozważeniem wszystkich okoliczności faktycznych

podlegających ustaleniu i ocenie w kontekście analizowanej regulacji prawnej.

Z poczynionych w sprawie ustaleń wynika, iż pozwana, jako podmiot dysponujący infrastrukturą wodno - kanalizacyjną na lokalnym rynku, ma pozycję dominującą, a swoją zgodę na wydanie warunków technicznych realizacji inwestycji, uzależniała od nieodpłatnego przekazania na jej rzecz nowowystawianych urządzeń wodno - kanalizacyjnych. Zdaniem Sądu Apelacyjnego zawarcie umowy przedwstępnej nie stanowi jednak narzucenia uciążliwych warunków umów przynoszących pozwanej nieuzasadnione korzyści, skoro pozwana dysponowała na tym terenie siecią wodno- kanalizacyjną, a jej przebudowa była wywołana tylko i wyłącznie potrzebą gospodarczą powódki.

Sąd Apelacyjny nie wziął jednak pod uwagę, iż uzyskanie przebudowanej sieci, wymienionej na nową spowodowało oczywistą korzyść dla pozwanej, która włączyła do swojego przedsiębiorstwa nową sieć o większej przepustowości, w miejsce wprowadzonej sprawnej sieci, ale już wyeksploatowanej. Pozwana oszczędziła w ten sposób na wydatkach związanych z modernizacją sieci, jej konserwacją, usuwaniem awarii oraz wydatkach inwestycyjnych związanych z nieuniknioną w przyszłości wymianą sieci, nie ponosząc żadnych nakładów finansowych, a uzyskując dodatkowo kolejnego odbiorcę jej usług. Trudno, zatem taką sytuację traktować, jako równomierne rozłożenie kosztów całego przedsięwzięcia zwłaszcza, że brak ustaleń odnośnie wartości należących do dominanta urządzeń wodno - kanalizacyjnych przed przebudową oraz informacji o potencjalnych zyskach pozwanej z uzyskania nowego odbiorcy. Nie pozwala to rzetelnie ocenić, czy warunek nieodpłatnego przekazania urządzeń w sposób niekorzystny odbiega od tego, co można uznać w danych stosunkach gospodarczych za racjonalne lub ekwiwalentne.

Sąd Apelacyjny wskazywał wprowadzić, iż inwestor mógł uniknąć wydatków na przebudowę sieci wybierając inny wariant realizacji inwestycji, spostrzeżenie to ma jednak tylko walor teoretyczny, skoro z poczynionych ustaleń wynikało, że projektant nie brał pod uwagę budowy zbiorników przeciwpożarowych, jako koncepcji zupełnie nieopłacalnej. Nie uwzględniono również, iż przebudowa sieci kanalizacyjnej, była niezbędna z uwagi na kolizję jej przebiegu z projektowanym

budynkiem, a pozwana nie wykazywała by posiadała zgodę na posadowienie instalacji od właściciela nieruchomości.

Dopiero łączna ocena wszystkich okoliczności sprawy, z uwzględnieniem specyfiki działalności powódki, jako monopolisty sieciowego, a także jej prawa do obrony swoich interesów ekonomicznych, powinna prowadzić do wniosku, czy żądanie nieodpłatnego przekazania urządzeń wodno-kanalizacyjnych, jako warunku uzyskania zgody na realizację inwestycji, stanowiło narzucenie uciążliwego warunku umowy, przynoszącego powódce nieuzasadnione korzyści i powinno spotkać się z sankcją nieważności zgodnie z art. 9 ust. 3 u.o.k.k. Sam fakt, iż dana praktyka nie narusza rażąco zasady ekwiwalentności na płaszczyźnie interesu indywidualnego, nie przekreśla zasadności badania jej legalności w kontekście naruszenia interesu publicznoprawnego, który ma na celu u.o.k.k., ograniczając autonomię kontraktową przewidzianą w art. 353¹ k.c. Tymczasem Sąd Apelacyjny takiego badania zaniechał i nie rozważył, czy w hipotetycznej sytuacji istnienia wolnej konkurencji i alternatywnych źródeł zaopatrzenia, a tym samym swobody kształtowania przez obie strony treści umowy, pozwana byłaby w stanie wynegocjować takie warunki, jakie przyjęto w umowie przedwstępnej, czy też zostały one narzucone, z przekroczeniem racjonalnych i ekonomicznie uzasadnionych granic aktywności rynkowej pozwanej.

Sąd Apelacyjny, przyjmując koncepcję prezentowaną przez skarżącą, iż przyłącza stanowią urządzenia zaliczane do urządzeń przesyłowych, o których mowa w art. 49 § 1 k.c. pominął, iż techniczne definicje poszczególnych urządzeń wodno-kanalizacyjnych zawiera ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (jedn. tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 139 - dalej: „u.z.z.w.”). Na komplikacje związane z definicją przyłączy zawartą w art.2 pkt 5 i 6 u.z.z.w. i trudności w ustaleniu, jaka część przewodów stanowiących spoiwo między instalacją zewnętrzną a instalacją wewnętrzną odpowiada ustawowej definicji przyłącza, zwracano już uwagę w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2006 r., OSNC 2006, nr 10, poz. 159 oraz z dnia 13 września 2007 r., III CZP 79/07, OSNC 2008, nr 10, poz. 111).

Sąd Apelacyjny nie rozważał, czy i w jakim zakresie żądanie objęte pozwem obejmuje przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne w rozumieniu zdefiniowanym w u.z.z.w. Ma to znaczenie podstawowe, skoro w art. 15 u.z.z.w. ustawodawca uregulował podział obowiązków związanych z realizacją i poniesieniem kosztów infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej wprowadzając zasadę, iż osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci zapewnia na własny koszt realizację budowy przyłączy do sieci, studni wodomierzowej, pomieszczenia przewidzianego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego. Roszczenie o wykup urządzeń przesyłowych, o którym mowa w art. 49 § 2 k.c. nie obejmuje, zatem przyłączy kanalizacyjnych i wodociągowych wskazanych w art. 2 pkt 5 i 6 u.z.z.w. i to niezależnie od tego, czy powódka poniosła koszty budowy przyłączy do obiektu Galerii lub nieruchomości osoby trzeciej. Odmienną natomiast kwestią jest potrzeba rozważenia, w jakim zakresie przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne objęte żądaniem pozwu mieszczą się w granicach definicyjnych przewidzianych w u.z.z.w.

Na uwzględnienie zasługiwał również zarzut naruszenia art. 65 § 1 i 2 k.c. przez przyjęcie, iż strony zawierając umowę o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, zamierzały uzyskać skutek w postaci pozbawienia powódki w całości roszczenia o odpłatne przejęcie urządzeń przesyłowych w postaci przyłączy do obiektu Galerii. Ocena tej kwestii wymagała przede wszystkim ustalenia znaczenia oświadczeń woli złożonych w umowie, z uwzględnieniem reguł interpretacyjnych wynikających z art. 65 k.c., wyjaśnionych w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 1995 r., III CZP 66/95, OSNC 1995, nr 12, poz. 168; wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2004 r., V CK 670/03, OSNC 2005, nr 9, poz. 162; z dnia 29 kwietnia 2009 r., II CSK 614/08, nie publ.; z dnia 15 października 2010 r., V CSK 36/10, nie publ.). Wiążącego prawnie sensu oświadczenia woli nie można ustalić w oparciu o wybiórcze odwołanie się do dwóch postanowień umowy, z pominięciem całego pozostałego tekstu umowy, jej charakteru i przedmiotu oraz kontekstu faktycznego, w jakim umowa była uzgadniana i zawierana. Nie wyjaśniono również czy umowa nie miała charakteru umowy adhezyjnej, zawieranej w oparciu o wykorzystywany przez pozwaną

wzorzec umowy, czy też jej postanowienia podlegały indywidualnym modyfikacjom.

W konsekwencji podzielić należało sugestię skarżącej, iż wnioski wyprowadzone przez Sąd z treści umowy łączącej strony muszą być ocenione, jako przedwczesne.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i 108 § 2 k.p.c. w zw. z 391 § 1 k.p.c.).

kc

jw